

Til Label.

Materiale fra Gornitzka

Gornitzka Trykkeris (Grafik) lukning betød, at vi modtog en mængde materialer.

Efter en gennemgang viste det sig, at der var mange tryksager, der hørte til på andre dele af øen.

Her viser en repræsentant fra Klemensker lokalhistoriske arkiv kassen, der skal ind i Deres arkiv. De øvrige kasser er senere afhentet eller viderebragt til øens mange arkiver.

AKL

Billedet er taget af AKL den 25/7 2018.

BYTROMMEN

Februar 2019

Medlemsblad for

Allinge-Sandvig Byforening

Indhold

	Side
Åbningstider	2
Foreningens arrangementer	3
Fest på Nordbornholm	4
TAXI	5
Besøg på Teknisk Samling	6
Anders viser gamle postkort	7
Julehygge	8
Så er Nordbornholms Autoværksted lukket	9
N. A. Holm	10
Husene skal vedligeholdes	12
Willy Frederiksen	14
Foreningens bestyrelse	15
Materiale fra Gornitzka	16

Åbningstider for Allinge-Sandvig Byforening

på Kærnehuset, Kirkeplads 2, 1. sal th., Allinge.

I perioden 1/1- 15/5 og 1/9-31/12.

1. onsdag i måneden kl. 15-18.

2. og 4. tirsdag i måneden kl. 19-21.

Alle er velkomne. Der er dog lukket ved evt. arrangementer!

Mail: post@allinge-sandvig-byforening.dk

Web: www.allinge-sandvig-byforening.dk

MobilePay: 47854

Forside: Allinge den 28. februar 2018. Foto: NW

Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse

Lene Vinberg

Formand

30 18 19 74 vinberg.lene@gmail.com

Anders Koefoed Larsen

Næstformand

56 48 06 17 akl@sport.dk

Michael Darre

Kasserer / IT

40 10 19 18 michael@darre.dk

Hans Jensen

Bestyrelsesmedlem

22 17 02 69 peo@city.dk

Flemming Truelsen

Bestyrelsesmedlem

40 56 48 58 lt-ft@mail.dk

Maj-Britt Nordmaj

Bestyrelsesmedlem

22 77 29 77 majbritt.nordmaj@gmail.com

Steen Gornitzka

Bestyrelsesmedlem

31 44 19 03 granitten@mail.dk

Arne Bech

Suppleant

53 64 34 18 arneogirenebech@gmail.com

Anne-Mette Stampe

Suppleant

51 52 62 72 ams@amstampe.dk

Det var med stor sorg, at vi modtog beskeden om, at Willy Frederiksen var død den 8. januar 2019.

Willy var et meget afholdt medlem af Byforeningen, hvor han var meget aktiv.

Han var således med i bestyrelsen i 3 år (2003-2005) men ved siden af det, deltog han også i arbejdet i arkivet. Han var bl.a. således med i avisgruppen, hvor han klippede og klistrede. Han elskede, hvis han kunne sætte udklippene op på en speciel smuk måde.

Willy havde en fantastisk evne, til ved hjælp af få streger at kunne tegne en hurtig skitse over et eller andet emne. Det fik vi også glæde af i foreningen, idet han lavede mange tegninger til vores klubblad i årene 2007-15. Du kan gense disse, hvis du går ind på vores hjemmeside – til arkiv og klubblade – og vi har valgt en af tegningerne, som du kan se forneden.

Willy, vi kommer til at savne dig!
Ære være dit minde.

Foreningens arrangementer

Marts

Lørdag den 16. kl. 11-14 Åbent-hus-arrangement.

Onsdag den 27. kl. 13:30 Fællesarrangement med Seniorklubben med diasshow og foredrag af Helge Østergaard om maleren Olaf Rude.

April

Fredag den 19. kl. ?? Åbent arkiv – ikke endeligt planlagt.

Maj

Lørdag den 4. kl. 9-12 Strandrensning.

Juni

Tirsdag den 18. kl. 19-21. Sommeråbent i arkivet.

Juli

Onsdag den 10. kl. 19-21. Sommeråbent i arkivet.

Onsdag den 24. kl. 19-21. Sommeråbent i arkivet.

August

Tirsdag den 13. kl. 19-21. Sommeråbent i arkivet.

Kontingentet:

Byforeningens kontingentet er på 160 kr. for husstanden, og kan indbetales på vores konto i Nordea 0649-6494408440 eller på MobilePay 47854.

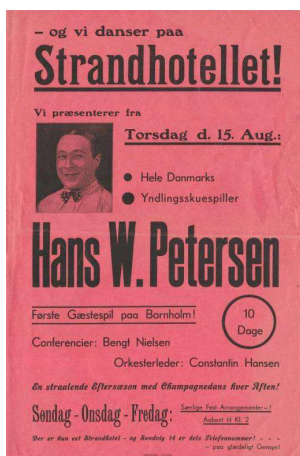
Betalingsfristen er den 1. april, men betal gerne tidligere.

Det kan anbefales at lave automatisk overførsel hvert år, da vi sjældent ændrer på kontingentet.

I meddelelsesfeltet skriver i: medlemsnummer, navn. Kan I ikke huske medlemsnummeret, så skriver I bare jeres navn.

Evt. spørgsmål rettes til kassereren.

Fest på Nordbornholm

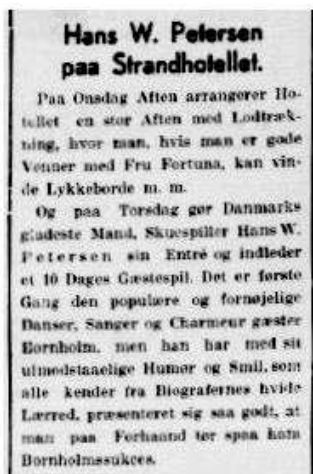
Der har igennem tiderne været afholdt mange fester på hotellerne på Nordbornholm.

Her er det navnlig Strandhotellet og Palmehaven i Sandvig, der har været meget aktive.

Vi har i Byforeningen modtaget en mængde plakater (fra Gornitzkas trykkeri), og vi er nu i gang med at scanne dem.

Der er dog én stor mangel på de fleste plakater. Der står ikke årstal på, men kun datoer (se billedet).

En enkelt plakat har jeg dog løst. Jeg gik ind på Bornholms Tidendes arkiv og fandt følgende:

Bornholms Tidende
12. august 1935

Weekenden efter optrådte Hans W Petersen igen. Således skal vi bare fortsætte med alle de andre plakater. Her ligger der et stort detektivarbejde foran os. Har du lyst til at hjælpe med dette, så hører vi gerne fra dig!

AKL

Teknisk Skole/Biblioteket blev jo erhvervet af Sparekassen Bornholms Fond. Bygningen bliver nu renoveret udvendigt og bygget om indvendig, således at Folkemødesekretari-

atet kan tage bygningen i brug.

Vi er naturligvis meget glade for, at bygningerne således bliver holdt ved lige. Mange andre bygninger er blevet solgt og ombygget, men desværre ser det ud til at de bliver brugt som sommerhuse.

Allinge skulle gerne være en helårsby. Desværre har kommunen "omregistreret" alle Strandvejens huse (på nær 4), der ligger i Allinge til fritidshuse, og når der samtidigt gives dispensation mht. boligpligten til andre huse, så kniber det efterhånden med boliger i Allinge.

Vi har i bestyrelsen rettet henvendelse til regionkommunens medarbejder, der har med boligpligten at gøre. Han må dog ikke fortælle noget om hvilke huse der har fået dispensation, eller hvem der er sendt breve til, så det er ikke til megen hjælp.

Vi ser også, at nogle hoteller opkøber nærliggende huse, og indretter dem til evt. sommerpersonale. Er boligerne blevet nedlagt? Er der givet dispensation? – det er en hemmelighed!

Huse der tidligere har haft flere familier boende, er nu indrettet til (måske) 1 person, og resten til overnatning. Er boligerne blevet nedlagt? Er der givet dispensation? – det er en hemmelighed!

Vi er meget glade for at Folkemødet bliver afholdt her i Allinge, men det har disse omtalte omkostninger.

Hvordan skal vi få nye indbyggere til Allinge?

Vi må håbe på, at kommunen griber MEGET kraftigere ind!

For god ordens skyld skal det nævnes, at de bygninger der er vist billeder af, ikke nødvendigvis hører til sidst omtalte bygninger.

AKL

Husene skal vedligeholdes

Der er sket mange hushandler i Allinge i det sidste år. Det betyder ofte, at de nye ejere ønsker en renovering af bygningen. Her har jeg taget en tur rundt i Allinge og fotograferet nogle af ombygningerne.

Den tidligere biograf på hjørnet af Havnegade og Kampeløkken. AKL 12/10 2018.

Teglgårdsvej AKL 26/10 2018.

Pilegade AKL 26/10 2018.

Havnegade. Restauranten H9. AKL 9/11 2018.

Nørregade. AKL 26/10 2018.

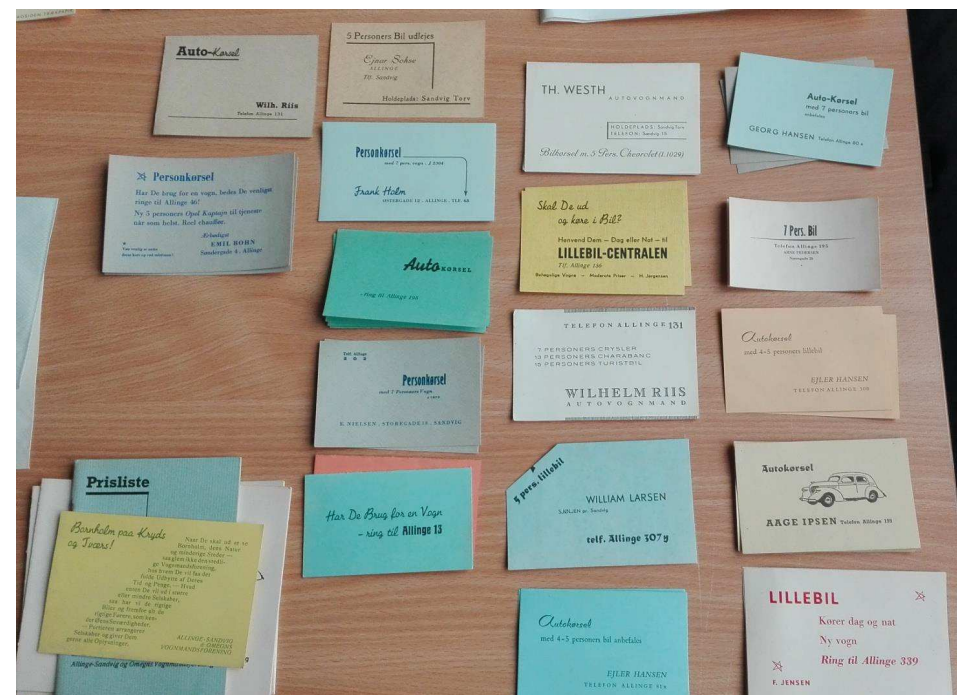
TAXI

Som I sikkert alle sammen ved, så har vi ikke mere nogen taxi her på Nordlandet.

En stor mangel!

Nu skal taxien kommer helt fra Rønne. Vil den komme, hvis vi kun skal køres 4 km.?

Når du ser her på billedet, var det noget helt andet før. Fra Gornitzkas trykkeri, har vi modtaget en hel del reklamer fra tidligere Lillebil- og taxiforretninger.

Kender du dem?

Besøg på Teknisk Samling

Den 13. oktober 2018 var Byforeningen på besøg hos Bornholms Tekniske Samling. Her er et klip fra Bornholms Tidende.

Kaj E. Boesen viste rundt på Teknisk Samling.
Arkivfoto: Allan Rieck

Byforeningen var i Teknisk Samling

Allinge-Sandvig Byforening var sidste lørdag eftermiddag på besøg hos Bornholms Tekniske Samling på Borrellyngvej. 11 medlemmer deltog i turen.

- Vi fik en fantastisk guidet tur af Kaj E. Boesen, som både er medlem af byforeningen og af Teknisk Samling. Han fortalte meget levende om rigtig mange ting i samlingen og især blev fremhævet de relevante ting fra Allinge-Sandvig. Det var en meget interessant tur, hvor vi også fik tid til en kop kaffe med kage, fortæller formand for Allinge-Sandvig Byforening, Lene Vinberg. *nebdrup*

Herefter fandt Niels Andersen Holm på, at han ville uddanne sig til skolelærer. Han blev optaget på Blaagaard Seminarium, hvorfra han fik sin lærereksamen i 1886. Den 6. april 1886 blev Niels Andersen Holm derpå ansat som andenlærer ved Allinge Borger-skole, hvor Lorents Petersen var førstelærer. Et nyt kapitel begyndte for ham, men det foregik i hans barndoms by, hvor han kendte alle, og alle vidste, hvem han var. Han var agtet og behøvede ikke at slå, for at opdrage og lære børnene det krævede stof. To til tre snese børn var der i hans klasse, altså 40-60 elever.

N.A. Holm med hustru Oliva, f. Strand, og børnene Aage Gudmund og Sigrid ca. 1893

På sin 27-års fødselsdag giftede Niels Andersen Holm sig med Oliva Strand, som over femten år gav ham seks børn, inden hun døde af tuberkulose knap 44 år gammel i februar 1906. Familien boede i tagetagen på den nye skolebygning, hvor de kunne se over til Søndergade 5, som avlsbruger Peter Caspersen overtog i 1895. Det gamle hjem blev til Caspersens Gård. Niels Andersen Holm fulgte ivrigt med i samfundets udvikling og de store forandringer op til og i starten af århundredeskiftet. Først i ligningskommissionen. Derpå i byrådet 1900-1906. Skoleinspektør 1904-1932. 1912-1915 kongeligt udnævnt borgmester.

Fra toppen af den stolte skole ledede han tvillingebyerne Allinge og Sandvig, hvis særlige skolehistorie er beskrevet i Bornholmske Samlingers bind 9, række IV, i 2015 af undertegnede:

Jens Riis Jørgensen, arkitekt m.a.a., aug. 2018.

N. A. Holm

Fortsat fra forrige nummer.

Niels Andersen Holm satte sin mor, Dorthea, meget højt og hun ham. Han skulle blive til noget. Han blev sat i lære som snedker hos snedkermester Niels Sonne oppe i Storegade 17. Igen gik det godt med at lære, og undertiden hjalp han som sløjdlærer på Borgerskolen. Da kunne han atter hjælpe forældrene i Søndergade 5, hvor de i 1882 opførte det nuværende grundmurede

N.A. Holm i skolegården med lærerstaben ca. 1932

stuehus med tegltag. Bygningskommissionen udbad sig tegninger over byggeriet, da man gerne ville have placeret det nye stuehus i flugt med Søndergade, som det gamle lå skævt for og ragede ud i.

Anders viser gamle postkort

Den 13. november 2018 var der medlemsaften i byforeningen.

Anders fortalte en historie om en fiktiv turists tur gennem Allinge-Sandvig og videre til Hammershus. En tur illustreret med en masse gamle postkort.

Der var ikke så mange fremmødte, men dem, der var, fik en spændende og hyggelig aften.

Der er rigtig mange sjove og interessante postkort i byforeningens samling. Kom op en gang og kig dem igennem selv.

Julehygge

Den 12. december 2018 var der julehygge i byforeningen.

Efter en julesang havde Lillian Hjorth Westh et morsomt og engageret indlæg om bl.a. Johannes Møllehave og Jørgen Riel. Derefter skulle man udfylde Lenes tipskupen. Der var ingen 13'ere, men en enkelt 12'er til Ragna, og så var der også præmie til tre 11'ere. Efter endnu en julesang var der kaffe, te, gløgg, æbleskiver, julesmåkager og juleknaas, og så gik snakken ellers ved de flot pyntede borde.

Så er Nordbornholms Autoværksted lukket

Regionskommunen købte værkstedet i 2017, og besluttede at rive det ned i 2018.

Området vil derefter blive planeret, så det kan indgå i hele Folkemødeområdet, samt indgå som ekstra parkeringsplads ved de store arrangementer i Bornholms Idræts- & Kulturcenter.

Så gøres der klar. AKL 10/10 2018.

Der sorteres i affaldet. AKL 1/11 2018.

De nedrevne materialer knuses! AKL 9/11 2018.